

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 57 0 Ps 120397 21 Rev
Dana, 27.09.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Majkić Marinković i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca – protivtuženog T.C. d.o.o. B., kojeg zastupaju punomoćnici D. P. i A.P., advokati iz B., protiv tužene – protivtužioca Republike Srpske, koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, radi naknade štete, vrijednost predmeta spora po tužbi 242.042.185,54 KM, a po protivtužbi 709.362,07 KM, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 120397 20 Pž od 07.09.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 27.09.2022. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija tužene se usvaja, presuda Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 120397 20 Pž od 07.09.2021. godine, u dijelu kojim je odlučeno o zahtjevu protivtužbe za isplatu koncesione naknade sa porezima i doprinosima, ukida i predmet u tom dijelu vraća na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 120397 16 Ps od 05.06.2020. godine odbijen je zahtjev tužioca kojim je tražio da se obaveže tužena da mu isplati na ime naknade štete iznos od 242.042.185,54 KM sa kamatom, te je odbijen protivtužbeni zahtjev kojim je tužena tražila raskid ugovora o koncesiji broj ... od 01.12.2007. godine sa Aneksom broj 1 od 19.10.2011. godine i Aneksom broj 2 od 25.4.2014. godine, da se obaveže tužilac da joj preda zemljište koje je bilo predmet ugovora, kao i zahtjev kojim je tražila da se tužilac obaveže isplatiti dug na ime koncesione naknade, poreza, naknade za šume, protivpožarnu zaštitu i protivgradnu zaštitu u ukupnom iznosu od 709.362,076 KM i odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 120397 20 Pž od 07.09.2021. godine žalba tužioca i tužene su usvojene, prvostepena presuda ukinuta u dijelu kojim je odlučeno o tužbenom zahtjevu i zahtjevu protivtužbe za raskid ugovora te je ukinuta i odluka o troškovima postupka i u tom dijelu predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Žalba tuženog, u ostalom dijelu, je odbijena i prvostepena presuda, u dijelu kojim je odbijen zahtjev protivtužbe za isplatu koncesione naknade sa porezom i doprinosima u ukupnom iznosu od 709.362,076 KM i zakonskom zateznom kamatom na ovaj iznos, potvrđena.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužena, u dijelu kojim je odlučeno o zahtjevu protivtužbe za isplatu koncesione naknade sa porezom i doprinosima, zbog povrede odredbi parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlaže da se revizija usvoji i drugostepena presuda u pobijanom dijelu preinači ili ukine.

U odgovoru na reviziju tužilac tvrdi da revizija nije osnovana.

Revizija je osnovana.

Predmet spora u ovom postupku je zahtjev tužioca kojim traži da se obaveže tužena da mu nadoknadi štetu na ime troškova ulaganja u koncesiono dobro i izgublenu zaradu zbog nemogućnosti korištenja koncesionog dobra, i zahtjevi tužene istaknuti u protivtužbi kojima traži da se raskine ugovor o koncesiji sa aneksima i da se obaveže tužilac da joj isplati koncesionu naknadu sa uračunatim porezima i doprinosima.

Ocjenom provedenih dokaza utvrđeno je: da je između tužioca, kao koncesionara, i tuženog, kao koncudenta, zaključen ugovor o koncesiji dana 01.12.2007. godine pod brojem ...; nakon izvršenog geodetskog vještačenja tačno izračunata površina zemljišta koje je predmet koncesije iz kog razloga je zaključen aneks ugovora o koncesiji kojim je definisana površina koncesionog dobra, koji aneks nosi broj ... je zaključen je 19.10.2011. godine; dana 25.04.2014. godine zaključen je drugi aneks na ugovor o koncesiji broj ..., kojim aneksom je tačno identifikovan predmet o koncesiji – poljoprivrednog zemljišta, po starom i novom premjeru kako bi se tužilac mogao upisati u zemljišne knjige sa pravom korištenja na osnovu ugovora o koncesiji; u vrijeme zaključenja ugovora o koncesiji predmet koncesije bio upisan kao društvena imovina sa pravom korištenja u korist Mjesne zajednice B.; nakon provedenog postupka i zaključenja Aneksa 2 na ugovor o koncesiji, u zemljišnim knjigama je izvršen upis prava korištenja u korist tužioca na osnovu ugovora o koncesiji i na osnovu rješenja Uprave od 27.05.2014. godine; ugovor o koncesiji je zaključen na period od 30 godina i ugovorena je koncesiona naknada na godišnjem nivou u iznosu od 31.410,81 KM (smanjena sa iznosa od ugovorenih 44.399,80 KM nakon definisanja tačne površine koncesionog dobra), te je utvrđeno da je prilikom zaključenja ugovora plaćena jednokratna koncesiona naknada u visini od 13.320,00 KM; nakon zaključenja ugovora o koncesiji tužilac je uveden u posjed predmeta koncesije 2011. godine, te je tužilac počeo sa izgradnjom jezera u svrhu navodnjavanja, sijanja, sađenja i privođenja zemljišta namjeni radi koje je zaključen ugovor; prije zaključenja ugovora o koncesiji tužilac je par godina koristio predmetno zemljište te je naknadu za korištenje plaćao fizičkim licima, stanovnicima Mjesne zajednice B.; dana 31.07.2012. godine mještani Mjesne zajednice B. su onemogućili tužioca u korištenu koncesionog dobra o čemu je obaviješten i tuženi kao i Policijska stanica L.; nakon ovog datuma tužilac je od strane tuženog par puta uvođen u posjed, te je tužilac konstantno od strane mještana Mjesne zajednice B. uznemiravan u korištenju predmeta koncesije, o čemu su vođeni prekršajni postupci a na osnovu prijave policiji, te o svakom uznemiravanju je obaviještena Policijska stanica L. koja je omogućavala na taj način tužiocu da dođe do predmeta koncesije; u skladu sa ugovorom o koncesiji pokušano je više puta na miran način pred nadležnom komisijom da se riješi sporno pitanje oko uvođenja u posjed i nesmetanog korištenja predmeta koncesije, što je bilo bezuspješno; posljednji pokušaj mirnog rješenja uvođenja u posjed i daljeg korištenja predmeta koncesije – arbitražni postupak proveden je 20.05.2016. godine po zahtjevu tužioca; u tom zahtjevu za mirno rješenje pred arbitražom, tužilac je tražio da se njegovo dugovanje za koncesionu naknadu kompenzira sa sredstvima uloženim u koncesiono dobro ili da mu se

isplati naknada štete, a u suprotno ukoliko se ne postigne ovaj dogovor da se ugovor raskine; ovaj postupak takođe nije riješio sporna pitanja; vještačenjem po vještaku poljoprivredne struke utvrđeno je da bi tužilac prodajom travnatih traka i drugog ukrasnog rastinja zaradio na godišnjem nivou 7.975.718,46 KM, vještačenjem po vještaku ekonomske struke utvrđeno je da je tužilac imao troškove u ukupnom iznosu od 2.205.016,00 KM, te je utvrđeno da tužilac nije platio koncesionu naknadu i nije u skladu sa ugovorom izvršio obračun i plaćanje poreskih obaveza naknade za unapređenje funkcije šume, naknade za protivpožarnu zaštitu sve ukupno u visini 709.362,07 KM.

Prvostepeni sud je zahtjev tužioca za isplatu naknade uloženi sredstava u koncesiono dobro u iznosu od 2.770.631,74 KM odbio jer je našao da ovo potraživanje zastarjelo u smislu odredbe člana 376. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89 te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/05 – u daljem tekstu: ZOO), te je odbijen i zahtjev za isplatu izgubljene dobiti u iznosu od 239.271.533,80 KM jer je prvostepeni sud našao da je ovaj zahtjev podnesen po proteku roka od godinu dana, od kada je tužilac onemogućen u korištenju koncesionog dobra i da stoga nije osnovana u smislu odredbi člana 508., 509., 510. i 515. ZOO.

Protivtužbeni zahtjev za raskid ugovora o koncesiji sa aneksima, prvostepeni sud je odbio primjenom odredbe člana 124. ZOO, nalazeći da se radi o dvostrano obaveznom ugovoru i da je tužena ugovorna strana koja ugovor nije ispunila pa da zbog toga nije osnovan njen zahtjev za raskid ugovora. Zahtjev za isplatu koncesione naknade je odbijen jer je ugovor prestao da proizvodi pravno dejstvo od 2012. godine do 2019. godine, da po inspekcijskom nalazu Poreska uprava nije evidentirala dugove za koncesiju za navedeni period, te da je za 2011. i 2012. godinu tužilac oslobođen od strane tužene plaćanja koncesione naknade.

Drugostepeni sud je u cjelosti usvojio žalbu tužioca i ukinuo prvostepenu presudu u dijelu odluke o tužbenom zahtjevu, te je djelimično usvojena žalba tužene i ukinuta odluka o zahtjevu protivtužbe za raskid ugovora, dok je u ostalom dijelu kojim je odlučeno o zahtjevu za isplatu koncesione naknade prvostepena odluka potvrđena.

Drugostepeni sud je potvrdio odbijajuću odluku o zahtjevu protivtužbe za isplatu koncesione naknade poreza i doprinosa nalazeći da za odlučivanje o tom zahtjevu nije nadležan sud već organ uprave, odnosno Poreska uprava Republike Srpske, da su zbog toga ispunjeni uslovi da se tužba odbaci i da su posljedice odbijajuće odluke i odluke o odbacivanju tužbe iste.

Drugostepena presuda u pobijanom dijelu nije pravilna.

Kad za suđenje nije nadležan sud već neki drugi organ (apsolutna nenadležnost), to je negativna procesna pretpostavka zbog koje suđenje u postupku pred redovnim sudom nije dozvoljeno. Zbog toga apsolutna nenadležnost uvijek zahtijeva ukidanje odluke suda, ukidanje provedenih radnji i odbacivanje tužbe u smislu odredbi člana 16. stav 1. i stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 - u daljem tekstu: ZPP).

Shodno navedenom osnovano revizija ukazuje da je stanovište drugostepenog suda na kojem se temelji pobijana odluka o zahtjevu protivtužbe pogrešno.

Osim toga zaključak drugostepenog suda o apsolutnoj nenadležnosti suda za odlučivanje o zahtjevu za isplatu koncesione naknade sa porezima i doprinosima utemeljen je na pogrešnoj primjeni materijalnog prava, odredbe člana 132. ZOO.

Naime, drugostepeni sud je izgubio iz vida da je tuženi protivtužbom tražio raskid ugovora o koncesiji sa aneksima i slijedom toga tražio isplatu koncesione naknade sa porezima i doprinosima. Shodno tome zahtjev za isplatu koncesione naknade sa porezima i doprinosima predstavlja zahtjev za restituciju zbog raskida ugovora istaknut u smislu odredbe člana 132. ZOO i u koneksnoj je vezi sa zahtjevom za raskid ugovora. Za odlučivanje o oba navedena zahtjeva nadležan je redovni sud.

Zbog toga je reviziju tužene valjalo usvojiti i odlučiti kao u izreci ovog rješenja, a na osnovu odredbe člana 250. stav 2. ZPP.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će ponovo odlučiti o žalbi tužene u dijelu kojim se tom žalbom pobija odluka o isplati koncesione naknade sa porezima i doprinosima, pravilnom primjenom odredbi procesnog i materijalnog prava na koje je ukazano u ovoj odluci.

Predsjednik vijeća
Violanda Šubarić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić